

 xonar
Jaarverslag 2013

*Fundamenteel
anders*

Voorwoord

2013. Voor XONAR was het een jaar waarin we ons fundamenteel hebben herbezonnen op de hulpverlening die wij aanbieden, en op onze bedrijfsvoering daaromtrent. De consequenties van de stelselwijziging van de jeugdzorg werden stukje bij beetje duidelijk. Vanaf 2015 wordt de jeugdzorg op een andere manier gefinancierd, maar vooral ook inhoudelijk op een andere manier vormgegeven. Een enorme verandering, en dus best spannend. Maar ook kansrijk.

Met het gereedkomen van het Regionaal Transitiearrangement Zuid-Limburg werd duidelijk dat de gemeenten een budgetgarantie van minimaal 80% voor 2015 hebben toegezegd ten opzichte van het budget van 2012. We moeten meer doen met minder middelen. Een hele opgave, en we moeten – zoals dat heet – verbouwen terwijl de winkel open is.

We hebben onze strategie aangescherpt en de verschillende veranderdomeinen in kaart gebracht, om daarmee de noodzakelijke aanpassingen in de praktijk te kunnen versnellen. Dit heeft geresulteerd in nieuwe plannen voor innovatie in onze portfolio, in combinatie met plannen voor een fundamentele organisatiewijziging, inclusief een ingrijpende kostenreductie op personeel en huisvesting.

Wij hebben in 2013 ook onze missie en visie herijkt en zorgvuldig ingebed in onze organisatie. XONAR is een specialistische aanbieder en wij versterken de eerste lijn door inzet van onze expertise. Dit heeft het voorbije jaar succesvol geleid tot bijvoorbeeld onze pilot 'vroegsignalering & vroegaanpak in voorschoolse voorzieningen' en deelname aan sociale wijkteams, CJG's en Veiligheidshuizen.

Op het (door)ontwikkelen en neerzetten van eersteklas zorgproducten die aansluiten bij de behoeften van onze doelgroep, en bij de opdracht die op ons afkomt, hebben we stevig ingezet. Samenwerking in de (jeugd)zorgketen is een ander belangrijke speerpunt voor ons. Het voorbije jaar verkenden wij actief enkele mogelijke samenwerkingsverbanden met collega-organisaties.

Kinderen verdienen een veilige en gezonde jeugd. Soms gaat dat niet vanzelf, en is specialistische hulp nodig. Wij zien het als onze taak om ouders en kinderen dan professionele ondersteuning op maat te bieden. Onze lat ligt hoog. Onze ambities zijn scherp. Ik heb er het volste vertrouwen in dat we de organisatie die we voor ogen hebben ook daadwerkelijk gaan neerzetten.

Anja Pijls
Raad van Bestuur

Samen!

Met de transitie en transformatie van de jeugdzorg krijgt XONAR te maken met de achttien Zuid-Limburgse gemeenten als partner. Voor alle partijen is het belangrijk om elkaar goed te leren kennen. Weten wat je aan elkaar hebt, wat je van elkaar mag verwachten en hoe je elkaar kunt versterken met steeds dat ene doel voor ogen: de zorg voor een kwetsbare groep zo goed en efficiënt mogelijk organiseren.

Met gemeenten

In 2013 was XONAR vertegenwoordigd in een groot aantal (regionale) gemeentelijke overlegvormen die in het leven zijn geroepen om de nieuwe Jeugdwet grondig voor te bereiden. Denktanksessies, bestuurlijk overleg, regieoverleg, inrichting van de toegang, deelname aan sociale wijkteams, CJG-teams, veiligheidshuizen en thematische werkgroepen zijn voorbeelden van de veelheid aan nieuwe activiteiten en overlegvormen waarin XONAR participeert.

Daarnaast zijn wij in 2013 gestart met het organiseren van werkbezoeken voor de gemeenten met de bedoeling om wethouders, raadsleden en beleidsmedewerkers diepgaander kennis te laten maken met de jeugdzorg en de wijze waarop XONAR deze uitvoert. Het waren vooral de persoonlijke verhalen van onze cliënten, pleegouders en hulpverleners die een reëel beeld schetsen van wat er in de jeugdzorg speelt en op welke manier kinderen/jongeren en hun gezinnen geholpen kunnen worden.

En met ketenpartners

In het voorbije jaar zochten wij op nog meer fronten samenwerking op. We verkenden de mogelijkheden tot een nadere samenwerking met Stichting Jeugdzorg Sint Joseph, Mondriaan en de Koraalgroep/Gastenhof.

Er is onderzocht of met deze organisaties in de zorg en het onderwijs intersectorale zorgtrajecten (of onderwijs-zorglijnen) kunnen worden ontwikkeld, en er zijn voorbereidingen getroffen om deze daadwerkelijk te gaan bieden.

In het kader van pleegzorg werkten wij gedurende 2013 zeer nauw samen met Rubicon jeugdzorg. Het jaar stond in het teken van de verdere implementatie en borging van de methodiek Prima Pleegzorg, die inmiddels eenvoudigweg door het leven gaat als 'de pleegzorg in Limburg'.

Met betrekking tot jongeren van 13 tot 18 jaar met autismeproblematiek is XONAR in 2013 een samenwerking aangegaan met Uit de Steigers. De jongeren hebben vanwege psychische of sociale problematiek vaak een grote afstand tot werk, opleiding of maatschappij. Ook is er sprake van een problematische opvoedingssituatie. Op basis van de methodiek 'ervaringsleren' biedt Uit de Steigers jongeren op een gestructureerde en veilige manier arbeidsgerichte dagbestedingstrajecten aan. Dat kan individueel, maar ook in groepsverband. XONAR fungeert in deze samenwerking als hoofdaannemer. De provincie Limburg heeft XONAR een subsidie van maximaal € 243.000,- verstrekt voor inkoop van dertig zorgtrajecten bij Uit de Steigers. Het project is op 1 juli 2013 van start gegaan en loopt tot 1 juli 2014.

Jeugd- en opvoedhulp

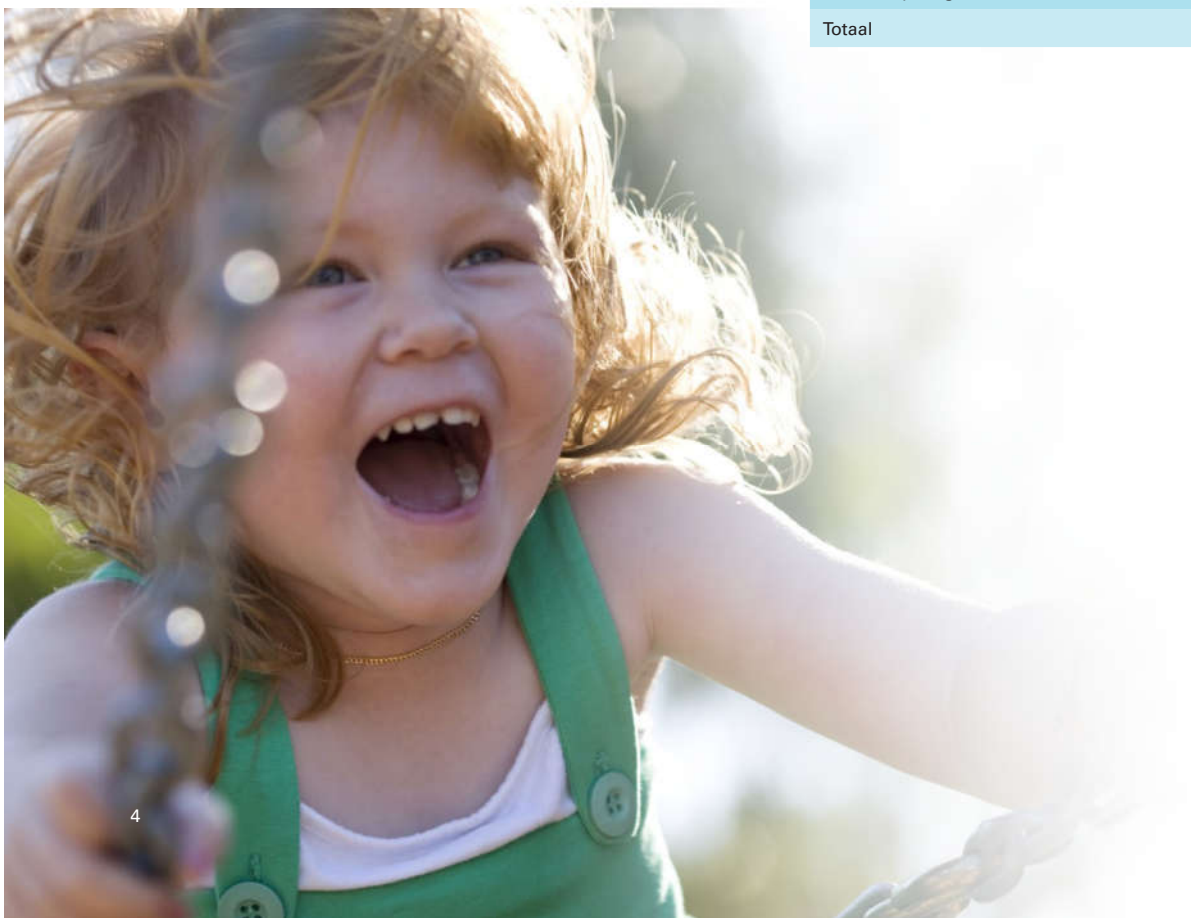
Jeugd- en opvoedhulp is ons grootste organisatieonderdeel. In 2013 boden wij hulp aan ruim 1.600 kinderen en hun gezin. Ondanks de capaciteitsafname van zowel de pleegzorg, semi residentie als residentie hebben wij in 2013 ongeveer evenveel jeugdigen geholpen als in het jaar daarvoor.

Financiering

Met de hulp aan de jeugdigen (en hun gezinnen) was in 2013 een bedrag gemoeid van €45,58 mln. tegenover €44,08 mln. in het jaar daarvoor. Financiering van de jeugdzorg vindt plaats via een subsidie van de provincie Limburg. Dat is ook nog het geval in 2014. Met ingang van 1 januari 2015 komt de regie en de financiering in handen van de gemeenten te liggen.

	2013
Aantal jeugdigen in zorg op 1 januari	1603
• Instroom	1129
• Uitstroom	1117
Aantal jeugdigen in zorg op 31 december	1615

	2013
Aantal structurele capaciteitsplaatsen per 31 december	
• Pleegzorg	504
• Semi-residentie	194
• Residentie	132
• Acute opvang	8
Totaal	837

Cliënten beoordelen XONAR

Om het effect van hulpverlening aan te kunnen tonen, zijn er op landelijk niveau drie kerndoelen en daarmee samenhangende prestatie-indicatoren ontwikkeld. Het belangrijkste kerndoel voor de jeugdzorgaanbieders is de mate waarin de hulpvragen van de cliënten zijn beantwoord en of de cliënt tevreden is over het verloop en het resultaat van de hulpverlening.

1: Cliënttevredenheid

Om de tevredenheid te kunnen meten, wordt de cliënt (ouders/verzorgers en jongeren vanaf 12 jaar) na beëindiging van het hulpverleningstraject gevraagd om een zogeheten exit-vragenlijst in te vullen. Op basis van de ingevulde lijsten komt er een rapportcijfer tot stand. Jongeren beoordeelden in 2013 onze hulp met een 7,5 en ouders met een 7,8.

***Jongeren geven onze
hulpverlening een 7,5.
Ouders een 7,8.***

Daarnaast is bijvoorbeeld 88% van de jongeren en 81% van de ouders het eens met de stelling dat er voldoende is geleerd om na de hulp zelf verder te gaan. Op deze rapportcijfers zijn we best trots!

2: Reguliere beëindiging van de hulp

Ook wordt er gekeken naar de mate waarin er sprake is van een reguliere beëindiging van de hulp. Van reguliere beëindiging is sprake als het hulpverleningstraject volgens het gezamenlijk overeengekomen plan wordt afgerond. De landelijke norm schrijft voor dat dit percentage boven de 70 procent moet liggen. Bij XONAR is dat met een score van 85% in 2013 absoluut het geval.

3: Doelrealisatie

Deze indicator heeft XONAR in 2013 nog niet kunnen invoeren. Wij hebben ervoor gekozen om deze prestatie-indicator samen in te voeren met het elektronisch cliëntdossier, het ECD. De invoering van het ECD is inmiddels gerealiseerd. Naar verwachting volgt de prestatie-indicator doelrealisatie in 2014.

De landelijke en provinciale norm is dat onze hulp binnen negen weken na de indicatiestelling start. XONAR doet er alles aan om dat te realiseren. In 2013 nam vooral de instroom van jeugdigen met autismespectrumstoornissen met een hulpvraag voor ambulante hulpverlening fors toe.

***Korte wachttijden, snelle doorlooptijden
en voldoende capaciteit om
de gevraagde hulp te kunnen bieden,
bevorderen de toegankelijkheid
tot de hulpverlening.***

Om het ontstaan van een wachtlijst zoveel mogelijk te voorkomen namen wij diverse passende maatregelen, zoals bijvoorbeeld een flexibele uitbreiding van onze formatie. Hierdoor kon de wachtlijst beperkt blijven. Per 31 december 2013 bedroeg de wachtlijst 26 jeugdigen. De wachtlijstbestrijding is een constant punt van aandacht in ons beleid.

Vrouwenopvang en -hulpverlening: sterk in Maastricht

Nadat in 2012 de nodige voorbereidingen waren getroffen, was de fusie van Stichting XONAR Vrouwenopvang & hulpverlening en Stichting 't Wieckerhoes per 1 januari 2013 juridisch een feit.

Aanleiding om te gaan fuseren was het bundelen van de krachten en deskundigheid op het gebied van veiligheid, opvang en hulpverlening bij huiselijk geweld. We hebben een sterke vrouwenopvang neergezet in Maastricht, met duidelijkheid voor cliënten en verwijzers. Naast professionele hulpverleners zijn er ook vrijwilligers die ondersteuning bieden. Door de verbinding met jeugdzorg is een aanpak voor het hele gezin mogelijk. Er is een groeiende verbinding tussen kindermishandeling en huiselijk geweld. De gemeente Maastricht was en is voorstander van deze fusie en heeft hiervoor gelden vrijgemaakt.

De huisvesting: van groepsgewijs naar individueel

Daarnaast zijn in 2013 verregaande voorbereidingen getroffen voor de nieuwe huisvesting voor onze cliënten. Landelijk onderzoek heeft uitgewezen dat groepsgewijze opvang van getraumatiseerde vrouwen (en hun kinderen) contraproductief kan zijn voor effectieve hulpverlening. Groepsbewoning geeft veel stress, die een effectieve hulpverlening aan getraumatiseerde cliënten in de weg kan staan. Wonen en zorg moeten daarom zoveel mogelijk gescheiden zijn. In een woonsituatie waarin ze zelfstandig wonen, kunnen cliënten zich volledig focussen op herstel van hun eigen leven. De kinderen hebben er voldoende speelruimte wat hun welbevinden ten goede komt.

In de bestaande panden van XONAR en 't Wieckerhoes in de binnenstad van Maastricht was die scheiding tussen wonen en zorg niet mogelijk. Zodoende is gezocht naar een locatie waar de vrouwen volgens deze nieuwe zienswijze optimaal geholpen kunnen worden. De keuze is gevallen op een woonblok van 38 appartementen in de wijk Caberg-Malpertuis. XONAR huurt deze appartementen. De nieuwe locatie werd begin 2014 in gebruik genomen.

	2013
Aantal gerealiseerde aanmeldingen (norm > 380)	445
Aantal structurele capaciteitsplaatsen per 31 december	
• Intramurale opvang	43
• Begeleid wonen	38
• Noodopvang	4
Gerealiseerde bezettingsgraad	
• Intramurale opvang (norm > 95%)	77,3%
• Begeleid wonen (norm > 95%)	97,1%
Aantal opgevangen vrouwen en hun kinderen	
• Intramurale opvang	196
• Begeleid wonen	83
• Noodopvang	71
Aantal ambulante geholpen vrouwen en hun kinderen	95
Aantal FTE in loondienst	37
Opbrengsten	€ 2,78 mln.

Financier: Centrumgemeente Maastricht

Opvang Alleenstaande Minderjarige vreemdelingen (AMV)

In opdracht van het COA (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers) vangen we alleenstaande minderjarige vreemdelingen (van 0 tot 18 jaar) op die zijn geboren buiten de EU en eventueel asiel aanvragen. XONAR is één van de vier locaties in Nederland die deze opvang verzorgt.

Onze begeleiding van deze jongeren richt zich op het onderhouden en creëren van de eigen woon- en leefsituatie, leren zorgdragen voor gezondheid en persoonlijke ontwikkeling, zelfredzaamheid, emotionele weerbaarheid, gedrag en verwerking van trauma's. We ondersteunen intensief de voorbereiding op de toekomst, waar ook ter wereld. We werken daarbij nauw samen met ketenpartners die ook betrokken zijn bij de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

	2013
Aantal structurele capaciteitsplaatsen per 31 december	
• Kinderwoongroepen	24
• Kleine wooneenheden	15
Totaal	39
Gerealiseerde bezettingsgraad	
• Kinderwoongroepen	73,0%
• Kleine wooneenheden	94,6%
Aantal opgevangen AMV	78
Opbrengsten	€ 1,34 mln.

Financier: COA

Innovaties in onze zorg- en hulpverlening

Innoveren gebeurt vanuit een toekomstbeeld en -verwachting. XONAR staat open voor heel nieuwe initiatieven en ideeën, wij zijn daar altijd actief naar op zoek. Een nieuwe marktvisie, klantvisie en cliëntvisie, die elkaar versterken en stimuleren, maar die ook nieuwe eisen zal stellen aan XONAR als organisatie.

Onze belangrijkste innovaties op een rij:

1. Herstructurering organisatie van de zorg

Omdat de (jeugd)zorg anders moet en kan stond 2013 grotendeels in het teken van een herstructurering van de organisatie van onze zorg. Uitgangspunt is een indeling op basis van twee kerngebieden: Opvoeden & Ontwikkeling en Veiligheid & Ontwikkelperspectief. Binnen deze gebieden zijn onze modules en interventies samengebracht.

De nieuwe structuur moet leiden tot meer continuïteit en goed op elkaar afgestemde onderdelen van de hulpverlening aan jeugdigen en gezinnen. Bovendien brengt het meer transparantie in wat XONAR biedt en is verantwoording hierover beter mogelijk.

Tevens is er hard gewerkt aan het uitwerken van het aanbod in helder en compact geformuleerde trajecten. Twaalf in totaal, die stuk voor stuk zijn gericht

op specifieke doelgroepen. Binnen de trajecten kan voor iedere individuele cliënt hulpverlening op maat worden gepland en uitgevoerd.

De hulpverleningstrajecten worden uitgevoerd op basis van de volgende uitgangspunten:

- Alle hulp wordt in de eigen 'normale' context van het kind uitgevoerd: thuis, in het gezin, op school, bij de kinderopvang en in dagverblijven;
- Pas in allerlaatste instantie, en als de veiligheid van het kind in het geding is, is sprake van een uithuisplaatsing;
- Kinderen die i.v.m. bedreigde veiligheid niet meer thuis kunnen wonen, worden in beginsel geplaatst in het netwerk van de cliënt. Als dat niet mogelijk is, wordt het kind in een pleeggezin of gezinshuis geplaatst. Leef- en behandelgroepen zijn in beeld als plaatsing elders echt niet anders kan;
- Het is niet zo dat per definitie het kind uit huis geplaatst wordt. Het kan ook juist een ouder of verzorger zijn;

- Het verlenen van hulp door XONAR is gebaseerd op de eigen kracht van cliënten en het systeem/netwerk van cliënten;
- Voorafgaand aan de zorgmatching met de cliënt en het cliëntsysteem wordt onderzocht wat door het netwerk zelf kan worden gedaan aan hulp en ondersteuning;
- Ontwikkeld wordt een ambulante module gericht op het voorkomen van uithuisplaatsing door het terugbrengen van evenwicht in, en het verstevigen van de draagkracht van het gezin;
- Tenslotte wordt onderzocht hoe de opvolging (Verantwoord Loslaten) van cliënten voor wie de zorg beëindigd is vorm kan krijgen.

2. Primeur: eerste jeugdzorgaanbieder van Triple P Family Transitions in Limburg

Triple P staat voor Positief Pedagogisch Programma, een van oorsprong Australisch programma van opvoedingsondersteuning aan ouders met kinderen in de leeftijd van 0-16 jaar. Het is een laagdrempelig en integraal programma met als doel (ernstige) emotionele problemen en gedragsproblemen bij kinderen te voorkomen door het bevorderen van competent ouderschap. XONAR is één van de organisaties die dit door de provincie Limburg gesubsidieerde programma vanaf 2011 uitvoert. XONAR voert de zwaardere niveaus 4 en 5 uit.

Met de start in september 2013 van de oudercursus Triple P Family Transitions was XONAR de eerste jeugdzorgaanbieder in Limburg met deze cursus in het programma. Triple P Family Transitions is een intensieve groeps cursus voor ouders die gescheiden zijn en moeilijkheden ervaren in de samenwerking en communicatie ten behoeve van de kinderen. De cursus is er ook voor ouders die willen leren omgaan met de veranderingen die een echtscheiding met zich meebrengt, zoals grotendeels alleen voor de opvoeding komen te staan. Beoogde resultaten zijn:

- Bevorderen dat ouders hun handelen afstemmen op het belang van hun kinderen
- Stimuleren dat ouders effectief kunnen samenwerken in de opvoeding
- Verbeteren van vaardigheden om conflictueuze en stressvolle situaties te hanteren
- Versterken van de opvoedingsvaardigheden van ouders

3. Begeleide omgangsregeling bij (v)chtscheidingen

Per jaar worden in Nederland ruim 30.000 huwelijken ontbonden. Bij bijna 60% van alle echtscheidingen zijn minderjarige kinderen betrokken. Soms gaan de ouders in harmonie uit elkaar, maar het verloopt ook weleens problematisch. Dan is er sprake van een (v)chtscheiding. Naar schatting loopt 10% van de kinderen hierbij een trauma op.

Om dit maatschappelijk probleem aan te kunnen pakken, moet er een volwaardig, provinciaal dekkend en samenhangend aanbod van begeleide omgangsregelingen aanwezig zijn, aldus de provincie Limburg die hiervoor een projectsubsidie heeft toegekend van € 228.380. Het project loopt van 1 juli 2013 tot 1 juli 2015. Voor het bedrag van de subsidie kunnen maximaal 310 trajecten worden uitgevoerd. XONAR voert de middelzware variant van de begeleide omgangsregeling uit.

4. Vroeg erbij in voorschoolse voorzieningen

XONAR neemt sinds januari 2013 deel in het pilotproject 'Vroegsignalering en vroegaanpak in voorschoolse voorzieningen', opgezet binnen de gemeenten Heerlen en Brunssum. Wij werken hiervoor samen met Peuterspeelzaalwerk Heerlen en Brunssum, Stichting Kinderopvang Humanitas en Kinderopvang de Tovertuin. De financiering van dit project met een looptijd van 1,5 jaar is in handen van beide gemeenten en de provincie Limburg. De doelstelling van deze pilot is om te kijken in hoeverre vroegsignalering, vroegstimulering en vroegaanpak een bijdrage kan leveren aan de zorgstructuur van 0-7 jarigen en hun gezinnen en aan de verdere professionalisering van de leidsters binnen de voorschoolse voorzieningen.

Coaching on the job

XONAR gaat te werk vanuit de principes van coaching on the job; onze pedagogisch hulpverleners staan naast de leidsters in de groepen en zijn er om vragen te beantwoorden, signalen af te geven, mee te kijken en te adviseren. Op deze manier worden de leidsters op praktische wijze nog competentier gemaakt om eerder signalen op te pikken en om te zetten in concrete acties.

Wat bereiken we?

Ernstige opvoed- en opgroei problemen worden voorkomen, doordat

- Leidsters peuterspeelzalen leren om 'afwijkend' gedrag te zien en dit kenbaar te maken en te bespreken met collega's, ouders/verzorgers en -indien nog nodig- de professional van XONAR.
- Het kind blijft in zijn/haar eigen vertrouwde omgeving
- Door vroegtijdig ingrijpen wordt zwaardere en duurdere hulp voorkomen
- Het kind krijgt de aanpak die hij/zij nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen
- De handelingsverlegenheid van leidsters wordt kleiner

De pilot levert tot dusver louter positieve en enthousiaste reacties op, zowel vanuit de gemeenten als vanuit de samenwerkende organisaties. In 2013 won de pilot de Limburgse Jeugdzorg Award voor het meest innovatieve project!

5. Gezinshuis van start

XONAR doet er alles aan om kinderen thuis of in hun eigen netwerk te helpen. Alleen als het echt niet anders kan, bijvoorbeeld als de veilige ontwikkeling van het kind in het geding is, of als de problematiek van een kind te groot is, dan wordt er naar andere mogelijkheden gekeken. Een gezinshuis is dan één van de opties. In 2013 werden de mogelijkheden onderzocht en voorbereidingen getroffen.

In een gezinshuis voedt een echtpaar – de gezinshuisouders – in hun eigen huis kinderen op die niet veilig en verantwoord thuis, in hun netwerk of in een pleeggezin kunnen wonen. Deze kinderen zijn uit huis geplaatst vanwege bijvoorbeeld ernstige moeilijkheden thuis, of omdat ze forse gedragsproblemen vertonen. Tenminste één van beide gezinshuisouders heeft een HBO-opleiding gehad gericht op het veranderen van gedragspatronen, en is volledig beschikbaar voor de opvoeding van de kinderen. Hierin verschilt een gezinshuis met bijvoorbeeld een pleeggezin. Pleegouders hebben namelijk geen specifieke opleidingsachtergrond nodig. Gezinshuisouders kunnen zwaardere, meer complexe problematiek aan. Kinderen kunnen in het gezinshuis blijven wonen voor zo lang als dat nodig is.

Begin 2014 werd ons eerste gezinshuis geopend: 'Bergerzon' in Berg en Terblijt.

6. Toekomstbestendige huisvesting

Innovatie heeft ook plaatsgevonden op het gebied van huisvesting. Wij vinden het belangrijk om onze huisvesting te laten aansluiten op onze visie op de hulpverlening die we leveren. Dat wil zeggen dat we ons vestigen waar cliënten onze zorg nodig hebben, maar vooral ook dat zoveel mogelijk soorten zorg die wij aanbieden gebundeld zijn op één locatie. Daarnaast is onze huisvesting erop gericht dat onze medewerkers flexibeler kunnen werken en kennis met elkaar kunnen delen.

Het meest ingrijpende project in 2013 was de renovatie van het pand aan de Heerlerbaan in Heerlen. Dit zogeheten 'Expertisecentrum Parkstad' huisvest nu op een eigentijdse en moderne manier een groot aantal van onze hulpvormen. Medio 2013 werd het Expertisecentrum Parkstad officieel in gebruik genomen.

Personeel

XONAR is een arbeidsintensieve organisatie waarin het vakmanschap, de vaardigheden en de toewijding van de medewerkers bepalend zijn voor de kwaliteit van de hulpverlening. Voor XONAR is het dan ook belangrijk om ervoor te zorgen dat de medewerkers zich betrokken voelen en binding hebben met de organisatie.

Aspecten die dat positieve gevoel bevorderen, zijn onder andere de kwaliteit van de werkomgeving, goede arbeidsomstandigheden, loopbaanbeleid, ontplooiingsmogelijkheden en leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Onze medewerkers: ons belangrijkste kapitaal

Competenties en de aanwending daarvan zijn cruciaal voor de kwaliteit van de organisatie en voor ieders persoonlijke ontwikkeling. Dat is de reden waarom XONAR hier veel aandacht aan besteedt. Ook in 2013 gebeurde dat volop. Er werden trainingen gegeven, vakinhoudelijke workshops en themabijeenkomsten georganiseerd en opleidingstrajecten opgestart. Daarnaast zijn in 2013 diverse medewerkers vanuit XONAR gaan werken bij gemeentelijke sociale wijkteams.

Aantal personeelsleden

In totaal waren er op 31 december 2013 488 FTE of 616 medewerkers in dienst. Dat is exact evenveel als een jaar eerder. Er was sprake van een evenwicht tussen de in- en uitdiensttredingen. Degenen die in loondienst zijn getreden, hebben een tijdelijk arbeidscontract gekregen. Op een gemiddelde van 488 FTE bedroeg het personeelsverloop ruim zeven procent.

Professionals van XONAR geregistreerd in jeugdzorgregister

Binnen XONAR zijn er in 2013 voorbereidingen getroffen om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting tot registratie van jeugdzorgwerkers met een HBO-diploma en gedragswetenschappers in de diverse beroepsregisters. Dit in het kader van een landelijk actieplan om de jeugdzorg verder te professionaliseren, en deze professionaliteit aantoonbaar te maken. Het bleef echter niet bij voorbereidingen alleen. Er zijn ook al flinke stappen gezet. In het laatste halfjaar van 2013 hebben 158 jeugdzorgwerkers en 14 gedragswetenschappers hun registratie in het jeugdzorgregister afgerond. Van de jeugdzorgwerkers zaten er nog 78 in de procedure, van de gedragswetenschappers nog 14. Zij ronden het traject af in 2014.

Het jeugdzorgregister is een beroepsregister voor professionals in de jeugdzorg. Met registratie verbinden professionals zich aan een beroepscode die het professioneel handelen beschrijft. Zo'n code stelt niet alleen grenzen en eisen, maar biedt ook steun waarop de professional in de praktijk een beroep kan doen.

Medewerkerstevredenheid en vitaliteit

In 2013 heeft XONAR een medewerkerstevredenheids- en vitaliteitsonderzoek laten uitvoeren onder de medewerkers. 42% van de medewerkers heeft hieraan deelgenomen. XONAR heeft daarbij een gemiddelde van 7,3 gescoord op het aspect tevredenheid en een 7,4 op vitaliteit. Beide scores liggen iets boven het gemiddelde van medewerkers uit de jeugdzorg Nederland.

Niet sturend, maar coachend

Een mooi resultaat, maar het kan natuurlijk altijd beter. De uitkomsten van het onderzoek vormen daarom het startpunt voor verbetertrajecten. Denk aan medewerkers nóg meer mogelijkheden bieden om te kunnen groeien en hen meer invloed geven op beslissingen. Het bevorderen van de zelfstandigheid tijdens het werk kan de vitaliteit verder stimuleren door toe te werken naar een meer coachende rol van leiderschap.

Werken aan het terugdringen van het ziekteverzuim

Het bieden van goede arbeidsomstandigheden, het voeren van een leeftijdsbewust personeelsbeleid en het stimuleren van deskundigheidsbevordering zijn enkele tools die XONAR inzet om het ziekteverzuimpercentage (ruim zeven procent in 2013) omlaag te brengen.

Flexibilisering van arbeid

Met het oog op de verdere krimp van de organisatie door bezuinigingen wordt er toegewerkt naar flexibilisering van het personeelsbestand door middel van tijdelijke arbeidscontracten en de inzet van Zzp'ers.

En dit gebeurde er verder in 2013

XONAR wint Limburgse JeugdzorgAward

In 2013 won ons project 'Vroegsignalering en vroegaanpak in voorschoolse voorzieningen' de JeugdzorgAward. En daar zijn we best trots op! Deze werd uitgereikt aan het slot van de Viering van de Dag van de Rechten van het

Kind op 20 november 2013. Er waren acht projecten genomineerd en ter beoordeling voorgelegd aan een onafhankelijke jury bestaande uit cliënten, wethouders en de gedeputeerde Zorg en Welzijn.

Recordaantal meldingen voor scholenbezoeken

In het kader van het toegankelijker maken van de jeugdzorg en het inspelen op vroegsignalering van mogelijke problemen bij kinderen, verzorgen hulpverleners van XONAR al jaren voorlichtingssessies over jeugdzorg. Dit doen zij in de groepen 7 en 8 van basisscholen in Zuid-Limburg, en ook aan de onderbouwleerlingen van het voortgezet onderwijs. Dat er vanuit het onderwijs behoefte is aan deze voorlichting, blijkt uit het feit dat het aantal meldingen ieder jaar toeneemt. Met 64 meldingen in 2013 is er een nieuw record bereikt.

Tijdens de schoolbezoeken staat de belevingswereld van de jongere centraal. Jongeren hebben vaak heel goed in de gaten wanneer het met een klasgenoot of vriend(in) niet goed gaat. Het is belangrijk dat jongeren die problemen hebben (thuis, op school of met zichzelf) niet met hun zorgen blijven rondlopen, maar dat zij erover praten met een volwassene die zij vertrouwen. Bijvoorbeeld met een leraar, leerling-begeleider of huisarts. Ook zijn er allerlei telefonische en digitale hulp- en adviesdiensten.

De boodschap is: door over problemen te praten, kun je geholpen worden. En soms komt die hulp van de jeugdzorg....

Tijdens de gastlessen laten de hulpverleners van XONAR zien hoe het er in de praktijk aan toe gaat in de jeugdzorg. Wat gebeurt er eigenlijk als je bij de jeugdzorg komt, met wat voor mensen krijg je daar te maken en wat levert het je op? Door in de klas te vertellen over andere jongeren die het moeilijk hebben gehad en over de manier waarop die werden geholpen, hopen de jeugdhulpverleners een eerlijk beeld te schetsen van de mogelijkheden en beperkingen van de jeugdzorg.

XONAR in de vakbladen

In het oktobernummer van Jeugd en Co, het landelijke vaktijdschrift voor professionals in de jeugdsector, was een mooi artikel gewijd aan XONAR en de duplotraining die wij inzetten bij onze hulpverlening aan slachtoffers en daders van (huiselijk) geweld en seksueel misbruik. Ook binnen pleegzorg maken wij soms gebruik van deze methodiek.

De duplo-methodiek is ontwikkeld door psychotherapeute Marleen Diekmann-Schoemaker. Door middel van duplopoppetjes worden (vaak moeilijke) gezinsverhoudingen letterlijk zichtbaar gemaakt. Zo krijgen kinderen, maar ook hun ouders en netwerk, meer zicht op pijnlijke ervaringen uit het verleden.

Taal erbij

Veel symptomen en emoties kunnen samenhangen met (vaak onzichtbare) loyaliteiten en banden met naaste familie en voorgaande generaties. Middels de duplopoppetjes wordt dit zichtbaar en bespreekbaar. Deze 'taal erbij' behoort daarom inmiddels tot het vaste repertoire van onze contextuele hulpverleners.

Eerder in 2013 stond er eveneens in Jeugd & Co een artikel over de autismehulpverlening van XONAR.

Financieel resultaat 2013 (in mln. euro)

	Begroting 2013	Realisatie 2013	Realisatie 2012
Baten	44,63	49,69	45,45
Lasten	45,37	50,55	41,17
Resultaat	-0,73	-0,85	4,28

Severenstraat 16
6225 AR Maastricht

t. 043 604 55 55
f. 043 604 55 66

e. info@xonar.nl
i. www.xonar.nl

jeugd & opvoedhulp   pleegzorg   vrouwenopvang & hulpverlening   alleenstaande minderjarige vreemdelingen